

Inauguració oficial

**Il·ltre. Sr. Josep Anton
Bardina Pau**

Secretari d'Estat d'Educació i
Universitats

Bona tarda a tothom,

Primer de tot permeteu-me que excusi l'absència del ministre, ja que havia de ser ell l'encarregat d'inaugurar aquest acte, però per motius d'agenda li ha estat del tot impossible ser-hi. M'ha demanat que us faci arribar la seva salutació i felicitació per aquestes jornades. I jo, molt satisfet i content de participar en la inauguració dels setzens Debats de Recerca, que, amb el títol Aigua: desafiaments i oportunitats, pretenen divulgar la recerca entorn d'aquest recurs natural.

I quina millor manera de començar aquest acte que recuperant les paraules del GRAN i IMPORTANT discurs que va llegir el primer cap de Govern, el Sr. Òscar Ribas i Reig, en un dia històric com el 28 de juliol de l'any 1993, quan Andorra va ser admesa com a membre de l'Organització de les Nacions Unides. Al final del seu parlament, el Sr. Ribas, digué:

Som un país que no té riqueses naturals. No té cap altra força ni riquesa que la seva gent. Som un país del Pirineu, aquesta muntanya d'Europa que no separa, sinó que és un lloc de trobada.

En realitat som una vall. I la vall és una forma de vida. És casa, aigua i habitatge i, per tant, una comunitat a mida de la persona i de la família. Tal com les grans valls del Ganges o del Nil han estat bressol de grans civilitzacions, la nostra petita vall del Valira també ha decantat, a través de segles, una identitat nacional que no s'ha fet contra res ni contra ningú.

Com podeu intuir en el discurs, hi aflora un element comú i essencial a totes les valls, com és l'AIGUA. A Andorra som aigua, aigües termals, rius, conques hidrogràfiques, llacs i estanys, glaceres, aqüífers, fargues serradores i molins, som neu. Però l'aigua, tot i ser un element que ens identifica i caracteritza com a vall, no és només important i transcendent per a nosaltres; ho és per a tothom.

L'AIGUA és un element indispensable per al desenvolupament de l'individu i per al desenvolupament pràcticament de qualsevol tipus d'activitat. L'AGUA és VIDA.

Tales de Milet, primer filòsof de la Grècia clàssica, va voler trobar un principi bàsic de totes les coses; una cosa que pogués explicar allò que existeix. Aquest principi el va trobar a l'aigua. Tot està fet d'aigua, deia Tales, i "la terra descansa a l'aigua,

com en una illa". També, Leonardo da Vinci, pintor renaixentista, enginyer hidràulic i mestre de l'aigua, determinà en un dels seus manuscrits, dedicat a l'observació dels fenòmens naturals, que l'AIGUA és la força motriu de tota la natura; dit d'una altra manera, tots els éssers vius necessitem l'aigua.

Més enllà de citacions d'il·lustres personatges, també disposem de dades més empíriques i científiques. Així doncs:

El 70% del planeta està cobert d'aigua -principalment salada-, d'aquí que la Terra se l'anomeni també *planeta blau*; i, només un 0,025% d'aquesta aigua és potable.

L'aigua representa el 80% de la composició de la majoria d'organismes i intervé massivament i decisivament en la realització dels processos metabòlics. Desenvolupa, per tant, un important paper en la fotosíntesi de les plantes i serveix d'hàbitat a una gran part d'éssers humans.

La demanda d'aigua dolça no para de créixer. L'ONU assegura que per cada augment d'1 grau de temperatura, els recursos hídrics disminueixen d'una manera alarmant.

Prop de 700.000 persones moren cada any per malalties degudes a la manca d'accés a aigua potable, sanejament i higiene.

Territoris veïns, com ara Catalunya, han viscut recentment els pitjors episodis de sequera des que es existeixen registres fa més d'un segle; o, ben al contrari, València ha sofert recentment les conseqüències de la DANA.

Estem d'acord, doncs, que aquest element líquid té una valor fonamental tant per als ecosistemes com per a la societat. No obstant això, els canvis en el clima, la població, els patrons de consum, l'ús dels sòl i la urbanització, entre altres aspectes, afecten la seva qualitat i disponibilitat futura.

Davant d'aquest escenari que no voldria titllar de catastrofista, però sí de preocupant i inquietant, tenim el deure com a individus i societat d'abordar-lo i de mitigar-lo.

Globalment hi ha iniciatives com el desplegament de l'Agenda 2030 i els Objectius de desenvolupament sostenible de l'ONU. Quatre dels disset objectius tracten i treballen sobre l'aigua des de diferents mirades:

Objectiu 6: Garantir la disponibilitat d'aigua i la gestió sostenible i el sanejament per a tothom ja que representa la necessitat humana més bàsica per a la cura de la salut i el benestar.

Objectiu 12: Garantir modalitats de consum i producció. El

planeta s'està quedant sense recursos; en canvi, l'índex de població continua creixent.

Objectiu 13: Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes. El canvi climàtic, com hem comentat anteriorment, ens afecta a totes les persones de tots els països i de tots els continents.

I finalment,

Objectiu 14: Conservar i utilitzar sosteniblement els oceans, els mars i els recursos marins atès que l'existència humana i de la vida en la terra depèn de tenir uns oceans i mars sans.

També, l'Assemblea General de les Nacions Unides va proclamar el Decenni internacional "Aigua per al desenvolupament sostenible, 2018-2028", que va començar el 22 de març del 2018, Dia mundial de l'Aigua, i acabarà aquella mateixa data de l'any 2028.

Aquests deu anys es dediquen a promocionar i accelerar iniciatives que solucionin els desafiaments que presenten els recursos hídrics del planeta: sequeres, inundacions, contaminació de l'aigua; i també, volen contribuir a conscienciar l'opinió pública sobre la importància de l'aigua en l'erradicació de la pobresa i la fam, i aconseguir un desenvolupament sostenible.

A Andorra, l'article 31 de la nostra Constitució determina que *és funció de l'Estat vetllar per la utilització racional del sòl i de tots els recursos naturals, amb la finalitat de garantir a tothom una qualitat de vida digna i de restablir i mantenir per a les generacions futures un equilibri ecològic racional en l'atmosfera, l'aigua i la terra i de defensar la flora i la fauna autòctones*. No cal dir que, d'ençà a avui, s'ha fet un esforç important per legislar sobre aquesta matèria.

Per tant, davant aquest desafiament global que requereix un esforç col·lectiu dels governs, de les organitzacions internacionals, de les empreses i de la societat civil, HEM D'ACTUAR com a país!

I quina millor manera de fer-ho que des del coneixement, la reflexió i el debat serà rigorós. I és per això que avui i aquí, a Andorra i en els Debats de Recerca, volem abordar aquesta temàtica i reflexionar-hi. Estic segur que les contribucions presencials o escrites dels investigadors i de les investigadores són, més que mai, necessàries i molt útils. El debat amb el públic contribuirà també a fer-nos més savis i menys vulnerables.

Des d'Andorra, petit país de la serralada pirinenca, hem

d'aportar el nostre granet de sorra amb dades i informació que puguin servir per mitigar les conseqüències del canvi climàtic, per trobar solucions i per actuar.

Per acabar, vull agrair molt sincerament l'esforç i la dedicació de la comunitat investigadora que, de forma rigorosa, pacient i sovint discreta, treballa dia a dia. I avui, especialment, als investigadors i a les investigadores que presentareu els resultats de la vostra recerca.

També dono les gràcies a MoraBanc per acollir-nos en aquesta sala renovada que convida al debat; a Andorra Recerca i Innovació, que per segon any participa en aquesta activitat; i, a la SAC, ferma impulsora, i segurament sense ells no hauríem arribat on som avui. Enhorabona pel treball conjunt i pel treball de país!

Així doncs, dono per inaugurada la setzena edició dels Debats de Recerca.

Moltes gràcies!